UREDBA (EU) 2021/168 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 10. veljače 2021.

o izmjeni Uredbe (EU) 2016/1011 u pogledu izuzeća određenih referentnih vrijednosti promptnog deviznog tečaja trećih zemalja i određivanja zamjene za određene referentne vrijednosti koje prestaju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ([1]),

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([2]),

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ([3]),

budući da:

(1) Kako bi se zaštitila od nepovoljnih kretanja deviznog tečaja koji uključuje valute koje se ne mogu brzo konvertirati u osnovnu valutu ili koji uključuje valute koje podliježu deviznim kontrolama, trgovačka društva u Uniji sklapaju ugovore o valutnim izvedenicama bez isporuke, kao što su terminski ugovori i ugovori o razmjeni. Nedostupnost referentnih vrijednosti promptnih deviznih tečajeva za izračun dospjelih isplata na temelju valutnih izvedenica negativno bi utjecala na trgovačka društva u Uniji koja se bave izvozom na tržišta u nastajanju ili imaju imovinu ili obveze na tim tržištima te bi stoga bila izložena fluktuacijama valuta tržišta u nastajanju. Nakon isteka razdoblja koje završava 31. prosinca 2021. utvrđenog Uredbom (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) („prijelazno razdoblje") upotreba referentnih vrijednosti promptnih deviznih tečajeva koje pruža administrator smješten u trećoj zemlji, koji nije središnja banka, više neće biti moguća.

([1]) SL C 366, 30.10.2020., str. 4.
([2]) SL C 10, 11.1.2021., str. 35.
([3]) Stajalište Europskog parlamenta od 19. siječnja 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 2. veljače 2021.
([4]) Uredba (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU te Uredbe (EU) br. 596/2014 (SL L 171, 29.6.2016., str. 1.).

(2) Kako bi se trgovačkim društvima u Uniji omogućilo da nastave poslovanje uz ublažavanje valutnog rizika trebalo bi iz područja primjene Uredbe (EU) 2016/1011 isključiti određene referentne vrijednosti promptnih deviznih tečajeva koje se upotrebljavaju u financijskim instrumentima za potrebe izračuna isplata na temelju ugovora i koje je Komisija odredila u skladu s određenim kriterijima.

(3) S obzirom na potrebu za temeljitim preispitivanjem područja primjene Uredbe (EU) 2016/1011 i njezinih odredbi o referentnim vrijednostima koje pružaju administratori smješteni u trećim zemljama („referentne vrijednosti trećih zemalja”) trebalo bi produljiti sadašnje prijelazno razdoblje za referentne vrijednosti trećih zemalja. Komisija bi trebala imati ovlast da delegiranim aktom dodatno produlji prijelazno razdoblje za najviše dvije godine ako se procjenom, na kojoj se to preispitivanje temelji, pokaže da bi predviđeni istek prijelaznog razdoblja bio štetan za nastavak upotrebe referentnih vrijednosti trećih zemalja u Uniji ili da bi to predstavljalo prijetnju financijskoj stabilnosti.

(4) Produljenje prijelaznog razdoblja za referentne vrijednosti trećih zemalja moglo bi administratore referentnih vrijednosti iz Unije potaknuti da svoje aktivnosti premjeste u treću zemlju kako se na njih ne bi primjenjivali zahtjevi iz Uredbe (EU) 2016/1011. Kako bi se spriječilo takvo izbjegavanje, administratori koji se tijekom prijelaznog razdoblja premjeste iz Unije u treću zemlju ne bi smjeli uživati pristup tržištu Unije bez ispunjavanja zahtjeva Uredbe (EU) 2016/1011.

(5) Od 31. prosinca 2020., po isteku prijelaznog razdoblja predviđenog Sporazumom o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju ([5]), referentna kamatna stopa Londonska međubankovna ponudbena stopa (LIBOR) više se neće smatrati ključnom referentnom vrijednošću u skladu s Uredbom (EU) 2016/1011. Osim toga, Tijelo za financijsko poslovanje („FCA”) Ujedinjene Kraljevine najavilo je 2017. da nakon isteka 2021. od banaka članica panela neće tražiti niti zahtijevati da doprinose ulazne podatke za LIBOR. U naknadnim najavama FCA-a i administratora LIBOR-a pojašnjeno je da će se LIBOR vjerojatno postupno, do kraja 2021., ukinuti za većinu rokova dospijeća i valuta za koje se on računa, dok će ostale valute i rokovi dospijeća slijediti u 2023. Prestanak ili postupno ukidanje LIBOR-a moglo bi imati negativne posljedice koje će znatno poremetiti funkcioniranje financijskih tržišta u Uniji. Ogroman je broj ugovora koji su povezani s gospodarskim subjektima u Uniji, a koji se odnose na dužničke vrijednosne papire, kredite, oročene depozite, vrijednosne papire i izvedenice koji se svi pozivaju na LIBOR, s dospijećem nakon 31. prosinca 2021., a ne sadržavaju dovoljno stabilne odredbe o rezervnom aranžmanu kojima se pokriva prestanak ili postupno ukidanje LIBOR-a izračunanog za relevantnu valutu ili neke njegove rokove dospijeća. Ponovni pregovori o nekima od tih ugovora, i o nekim financijskim instrumentima kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([6]), radi uvrštenja ugovorne odredbe o rezervnom aranžmanu ne mogu se dovršiti do 31. prosinca 2021.

(6) Kako bi se omogućio nastavak urednog funkcioniranja postojećih ugovora koji se pozivaju na referentnu vrijednost koja je u širokoj upotrebi, a čiji bi prestanak mogao imati negativne posljedice koje će znatno poremetiti funkcioniranje financijskih tržišta u Uniji i to u slučaju ako se ponovni pregovori o uključivanju ugovorne odredbe o rezervnom aranžmanu u te ugovore, ili financijske instrumente kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU, ne mogu dovršiti do prestanka te referentne vrijednosti, trebalo bi utvrditi okvir za prestanak ili uredno postupno ukidanje takvih referentnih vrijednosti. Taj bi se okvir trebao sastojati od mehanizma za prelazak tih ugovora, ili financijskih instrumenata kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU, na utvrđenu zamjenu za referentnu vrijednost. Zamjena za referentnu vrijednost trebala bi osigurati da ne dođe do neizvršenja ugovora, što bi inače moglo znatno poremetiti funkcioniranje financijskih tržišta u Uniji.

(7) Nepostojanje okvira na razini Unije za prestanak ili uredno postupno ukidanje referentne vrijednosti vjerojatno bi dovelo do različitih regulatornih rješenja u državama članicama, što bi dovelo do izloženosti dionika Unije riziku pravne nesigurnosti i neizvršenja ugovora. Uz veličinu izloženosti takvim referentnim vrijednostima postojećih ugovora, i financijskih instrumenta kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU, povećani rizik neizvršenja ugovora i sudskih sporova mogao bi znatno poremetiti funkcioniranje financijskih tržišta. U tim izvanrednim okolnostima te

([5]) SL L 29, 31.1.2020., str. 7.

([6]) Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

radi rješavanja s time povezanih sistemskih rizika potrebno je uspostaviti usklađeni pristup za rješavanje prestanka primjene ili postupnog ukidanja određenih referentnih vrijednosti od sistemske važnosti za Uniju. Ova Uredba ne utječe na nadležnosti država članica u pogledu referentnih vrijednosti izvan područja primjene ovlasti dodijeljenih Komisiji.

(8) Uredbom (EU) 2016/1011 zahtijeva se da nadzirani subjekti koji nisu administratori referentnih vrijednosti uspostave krizne planove u slučaju bitnih promjena ili prestanka pružanja referentne vrijednosti. Ako je moguće, u tim kriznim planovima trebalo bi utvrditi jednu ili više potencijalnih zamjena za referentne vrijednosti. Kako je pokazalo iskustvo s LIBOR-om, važno je imati pripremljene krizne planove za slučajeve bitnih promjena ili prestanka pružanja referentne vrijednosti. Nadležna tijela trebala bi pratiti poštuje li se ta obveza te bi trebala moći provoditi nasumične provjere poštovanja te obveze. Stoga bi krizni planovi nadziranih subjekata i sva njihova ažuriranja trebali biti lako dostupni kako bi ih oni bez odgode mogli proslijediti nadležnim tijelima na njihov zahtjev.

(9) Ugovori, izuzev financijskih ugovora kako su definirani Uredbom (EU) 2016/1011, ili financijski instrumenti koji nisu obuhvaćeni definicijom financijskih instrumenata te Uredbe, ali u kojima se također poziva na referentne vrijednosti koje prestaju ili se postupno ukidaju, mogli bi također znatno poremetiti funkcioniranje financijskih tržišta u Uniji. Brojni subjekti koji upotrebljavaju takve referentne vrijednosti ne smatraju se nadziranim subjektima. Stoga ugovorne strane u tim ugovorima odnosno imatelji takvih financijskih instrumenata ne bi imali koristi od zamjene za referentnu vrijednost. Kako bi se maksimalno ublažili mogući učinci na cjelovitost tržišta i financijsku stabilnost te kako bi se osigurala zaštita od pravne nesigurnosti, mandat Komisije za određivanje zamjene za referentnu vrijednost trebao bi se primjenjivati na sve ugovore i sve financijske instrumente kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU, koji podliježu pravu države članice. Osim toga, utvrđena zamjena za referentnu vrijednost trebala bi se primjenjivati na ugovore koji podliježu pravu treće zemlje no čije sve strane imaju poslovni nastan u Uniji, u slučajevima kada ugovor ispunjava zahtjeve iz ove Uredbe i ako se pravom te treće zemlje ne predviđa uredno postupno ukidanje referentne vrijednosti. To proširenje područja primjene ne bi smjelo dovoditi u pitanje odredbe Uredbe (EU) 2016/1011 koje se ne mijenjaju ovom Uredbom.

(10) Zakonsku zamjenu referentne vrijednosti trebalo bi ograničiti na ugovore, i financijske instrumente kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU, o kojima se ponovni pregovori ne dovrše prije datuma prestanka dotične referentne vrijednosti. Ako se koriste glavni ugovori, određena zamjena za referentnu vrijednost primjenjivat će se samo na transakcije sklopljene prije relevantnog datuma zamjene, iako kasnije transakcije tehnički mogu biti dio istog ugovora. Određivanje zamjene za referentnu vrijednost ne bi smjelo utjecati na ugovore, ili financijske instrumente kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU, koji već sadržavaju odgovarajuću ugovorenu odredbu o rezervnom aranžmanu kojom se uređuje pitanje trajnog prestanka referentne vrijednosti.

(11) Kada Komisija donese provedbeni akt kojim se određuje zamjena za referentnu vrijednost, to ne bi trebalo spriječiti ugovorne strane da odluče primjenjivati neku drugu zamjenu za tu referentnu vrijednost.

(12) Referentne vrijednosti i njihove ugovorom dogovorene rezervne stope mogle bi se s vremenom znatno i na neočekivan način razlikovati te zbog toga one ne bi više predstavljale istu temeljnu gospodarsku stvarnost ili bi dovele do komercijalno neprihvatljivih rezultata. Takvi slučajevi mogli bi obuhvaćati znatno povećanje razlike između referentne vrijednosti i ugovorom dogovorene odredbe o rezervnom aranžmanu tijekom vremena, ili situacije u kojima ugovorom dogovorena rezervna stopa mijenja osnovu referentne vrijednosti s promjenjive na fiksnu stopu. Budući da bi se to pitanje moglo pojaviti u više država članica i budući da bi u tim slučajevima to često utjecalo i na ugovorne strane iz različitih država članica, trebalo bi ga riješiti na usklađen način kako bi se izbjegla pravna nesigurnost, prekomjerni sudski sporovi i, posljedično, mogući znatni negativni učinci na unutarnje tržište ili posljedice za financijsku stabilnost u pojedinim državama članicama ili Uniji. U skladu s tim, zamjena za referentnu vrijednost koja je utvrđena provedbenim aktom trebala bi pod određenim preduvjetima služiti kao zamjena ako su relevantna nacionalna tijela, primjerice makrobonitetna tijela, vijeća za sistemske rizike ili središnje banke, utvrdila da izvorno dogovorena odredba o rezervnom aranžmanu više ne odražava gospodarsku stvarnost koju je referentna vrijednost koja prestaje trebala mjeriti ili bi takva odredba mogla predstavljati prijetnju financijskoj stabilnosti. Relevantna nacionalna tijela trebala bi provesti procjenu kada ih jedna ili više potencijalno zainteresiranih stranaka obavijesti o mogućoj neprikladnosti

uobičajeno korištene odredbe o rezervnom aranžmanu. Takva se procjena, međutim, ne bi smjela provoditi za pojedinačne ugovore. Uključena relevantna nacionalna tijela trebala bi imati obvezu o toj procjeni obavijestiti Komisiju i Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA).

(13) Ugovorne strane odgovorne su za analizu svojeg ugovornog aranžmana kako bi utvrdile koje su situacije obuhvaćene ugovornom odredbom o rezervnom aranžmanu. Ako se tumačenjem ugovora, ili financijskog instrumenta kako je definiran u Direktivi 2014/65/EU, otkrije da strane nisu namjeravale obuhvatiti trajni prestanak odabrane referentne vrijednosti, zakonska zamjena za referentnu vrijednost koja je određena u skladu s ovom Uredbom trebala bi pružiti sigurnost u slučaju trajnog prestanka te referentne vrijednosti.

(14) S obzirom na to da bi zbog zamjene referentne vrijednosti mogle biti nužne izmjene ugovora, ili financijskih instrumenata kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU, koji se pozivaju na takve referentne vrijednosti, kada su te izmjene potrebne radi praktične upotrebe ili primjene takve zamjene za referentnu vrijednost, Komisija bi trebala imati ovlast da u provedbenom aktu utvrdi odgovarajuće bitne izmjene u svrhu usklađenosti.

(15) Za referentne vrijednosti koje je Komisija odredila kao ključne u jednoj državi članici u skladu s Uredbom (EU) 2016/1011 i ako bi prestanak ili postupno ukidanje te referentne vrijednosti mogao znatno poremetiti funkcioniranje financijskih tržišta u toj državi članici, relevantno nadležno tijelo trebalo bi poduzeti potrebne mjere u skladu sa svojim nacionalnim pravom kako bi se izbjegao takav poremećaj.

(16) Ako država članica pristupi europodručju, a zbog posljedičnog nedostatka ulaznih podataka za izračun nacionalne referentne vrijednosti potrebna je zamjena te referentne vrijednosti, toj bi državi članici trebalo omogućiti da predvidi prijelaz s te nacionalne referentne vrijednosti na zamjenu za tu referentnu vrijednost. U tom bi slučaju ta država članica trebala uzeti u obzir status potrošača kao ugovornih strana i osigurati da takav prijelaz na njih ne utječe negativno u mjeri većoj nego što je to potrebno.

(17) Kako bi se odredilo da su određene referentne vrijednosti promptnih deviznih tečajeva trećih zemalja isključene iz područja primjene Uredbe (EU) 2016/1011, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s izuzećem referentnih vrijednosti promptnih deviznih tečajeva nekonvertibilnih valuta kada se te referentne vrijednosti promptnih deviznih tečajeva upotrebljavaju za izračun iznosa koji se plaćaju na temelju ugovora o deviznim izvedenicama bez isporuke. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva ([7]) od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguranja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(18) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za određivanje zamjene za referentnu vrijednost kako bi se zamijenilo svako pozivanje na tu referentnu vrijednost u ugovorima, ili financijskim instrumentima kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU, o kojima se ponovni pregovori ne dovrše do datuma primjene provedbenog akta. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]). Kako bi se osigurala pravna sigurnost, Komisija mora te provedbene ovlasti izvršavati samo kada nastupe precizno utvrđeni događaji koji su pokretači, a jasno ukazuju na to da će upravljanje referentnom vrijednosti koja se zamjenjuje i njezina objava trajno prestati.

([7]) SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

([8]) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(19) Komisija bi svoje provedbene ovlasti trebala izvršavati samo u situacijama kada procijeni da bi prestanak ili postupno ukidanje referentne vrijednosti mogli imati negativne posljedice koje bi mogle znatno poremetiti funkcioniranje financijskih tržišta ili realnog gospodarstva u Uniji. Osim toga, Komisija bi svoje provedbene ovlasti trebala izvršavati samo kada postane jasno da se reprezentativnost predmetne referentne vrijednosti ne može ponovno uspostaviti ili da će ta referentna vrijednost trajno prestati.

(20) Prije izvršavanja svojih provedbenih ovlasti za određivanje zamjene za referentnu vrijednost Komisija bi trebala provesti javno savjetovanje i uzeti u obzir preporuke relevantnih dionika, a posebno radnih skupina privatnog sektora koje djeluju pod okriljem javnih tijela ili središnje banke. Te preporuke trebale bi se temeljiti na opsežnom javnom savjetovanju i stručnom znanju o najprikladnijoj zamjenskoj stopi za referentnu kamatnu stopu koja prestaje. Komisija bi trebala uzeti u obzir i preporuke drugih relevantnih dionika, uključujući nadležno tijelo administratora referentne vrijednosti i ESMA-u.

(21) U trenutku donošenja Uredbe (EU) 2016/1011 očekivalo se da će do kraja 2021. treće zemlje uspostaviti slične regulatorne režime za financijske referentne vrijednosti te da će upotreba u Uniji, od strane nadziranih subjekata, referentnih vrijednosti trećih zemalja biti osigurana odlukama o jednakovrijednosti koje donese Komisija ili priznavanjem ili prihvaćanjem koje odobre nadležna tijela. Međutim, u tom pogledu postignut je slab napredak. Područje primjene regulatornog režima za financijske referentne vrijednosti u Uniji i ono u trećim zemljama znatno se razlikuju. Kako bi se, stoga, osiguralo neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta i dostupnost referentnih vrijednosti trećih zemalja za upotrebu u Uniji nakon isteka prijelaznog razdoblja, Komisija bi do 15. lipnja 2023. trebala predstaviti izvješće o preispitivanju područja primjene Uredbe (EU) 2016/1011, kako je izmijenjena ovom Uredbom, posebno u pogledu njegova učinka na upotrebu referentnih vrijednosti trećih zemalja u Uniji. U tom bi izvješću Komisija trebala analizirati posljedice proširenog područja primjene takve uredbe za administratore i korisnike referentnih vrijednosti u Uniji, također i u pogledu nastavka upotrebe referentnih vrijednosti trećih zemalja. Komisija bi posebno trebala procijeniti postoji li potreba za daljnjom izmjenom Uredbe (EU) 2016/1011 kako bi se njezino područje primjene suzilo samo na administratore određenih vrsta referentnih vrijednosti ili na administratore čije su referentne vrijednosti u širokoj upotrebi u Uniji.

(22) Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]) nedavno je izmijenjena kako bi se sudionicima na tržištu pružila jasnoća u vezi s činjenicom da ugovori sklopljeni ili obnovljeni prije početka primjene zahtjevâ za poravnanje ili zahtjevâ za iznos nadoknade za ugovore o neuvrštenim (OTC) izvedenicama u kojima se poziva na referentnu vrijednost („postojeći ugovori”) neće podlijegati tim zahtjevima ako se ti ugovori izmijene u pogledu referentne vrijednosti na koju se poziva i ako te izmjene služe isključivo u svrhu provedbe ili pripreme za provedbu zamjene za referentnu vrijednost ili za uvođenje odredbi o rezervnom aranžmanu tijekom prijelaza na novu referentnu vrijednost u okviru reforme referentnih vrijednosti. Reforme referentnih vrijednosti rezultat su međunarodno koordiniranih aktivnosti i inicijativa usmjerenih na reformu referentnih vrijednosti radi usklađivanja s Međunarodnim načelima za financijske referentne vrijednosti koje je objavila Međunarodna organizacija nadzornih tijela za vrijednosne papire. Uredbom (EU) 2016/1011 obvezuju se nadzirani subjekti da izrađuju i održavaju robusne pisane planove radnji koje bi poduzeli u slučaju bitnih promjena ili prestanka bilo koje referentne vrijednosti i da te planove odražavaju u ugovornom odnosu s klijentima. Kako bi se sudionicima na tržištu olakšalo ispunjavanje tih obveza i kako bi se poduprlo djelovanje sudionika na tržištu u cilju veće robusnosti ugovora o OTC izvedenicama u kojima se poziva na referentne vrijednosti na koje bi se mogle odnositi reforme, Uredbu (EU) br. 648/2012 trebalo bi dodatno izmijeniti kako bi se pojasnilo da postojeći ugovori neće podlijegati zahtjevima za poravnanje ili za iznos nadoknade ako su ti ugovori izmijenjeni isključivo u svrhu zamjene referentne vrijednosti na koju se u njima poziva u kontekstu reforme referentnih vrijednosti.

Stoga se ta iznimka primjenjuje samo na ugovorne izmjene koje su neophodne za provedbu ili pripremu provedbe zamjene za referentnu vrijednost u okviru reforme referentnih vrijednosti ili koje su neophodne za uvođenje odredbi o rezervnom aranžmanu u vezi s referentnom vrijednošću kako bi se povećala robusnost relevantnih ugovora. Tim bi se izmjenama sudionicima na tržištu osigurala jasnoća, a ne bi se utjecalo na područje primjene obveza poravnanja ili obveza u pogledu iznosa nadoknade u odnosu na izmjene ugovora o OTC izvedenicama u druge svrhe ili u odnosu na zamjene ili obnove tih ugovora kao što su promjene ugovornih strana.

([9]) Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

(23) Uredbe (EU) 2016/1011 i (EU) br. 648/2012 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(24) S obzirom na to da od 1. siječnja 2021. LIBOR više neće biti ključna referentna vrijednost u smislu Uredbe (EU) 2016/1011, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjene Uredbe (EU) 2016/1011

Uredba (EU) 2016/1011 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 2. stavku 2. dodaje se sljedeća točka:

„(i) referentnu vrijednost promptnog deviznog tečaja koju je Komisija odredila u skladu s člankom 18.a stavkom 1.";

2. u članku 3. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeća točka:

„22.a „referentna vrijednost promptnog deviznog tečaja" znači referentna vrijednost kojom se odražava cijena, izražena u jednoj valuti, druge valute ili košarice drugih valuta za isporuku na najraniji mogući datum valute;";

(b) u točki 24. podtočki (a) podtočka i. zamjenjuje se sljedećim:

„i. mjesto trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU ili mjesto trgovanja u trećoj zemlji za koju je Komisija donijela provedbenu odluku prema kojoj se smatra da pravni i nadzorni okvir te zemlje ima jednakovrijedan učinak u smislu članka 28. stavka 4. Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (*) ili članka 25. stavka 4. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ili uređeno tržište za koje se smatra da je jednakovrijedno prema članku 2.a Uredbe (EU) br. 648/2012, ali u svakom slučaju samo s obzirom na podatke o transakciji koji se odnose na financijske instrumente;

_____

(*) Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).";

3. u Glavi III. naslov Poglavlja 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Referentne kamatne stope i referentna vrijednost promptnog deviznog tečaja";

4. umeće se sljedeći članak:

„Članak 18.a

Referentna vrijednost promptnog deviznog tečaja

1. Komisija može odrediti referentnu vrijednost promptnog deviznog tečaja kojom upravljaju administratori smješteni izvan Unije kada su ispunjena oba kriterija navedena u nastavku:

(a) referentna vrijednost promptnog deviznog tečaja poziva se na promptni tečaj valute treće zemlje koja nije slobodno konvertibilna; i

(b) referentna vrijednost promptnog deviznog tečaja upotrebljava se često, sustavno i redovito za zaštitu od nepovoljnih kretanja deviznog tečaja.

2. Komisija do 31. prosinca 2022. provodi javno savjetovanje kako bi se utvrdile referentne vrijednosti promptnog deviznog tečaja koje ispunjavaju kriterije utvrđene u stavku 1.

3. Komisija do 15. lipnja 2023. donosi delegirane akte u skladu s člankom 49. kako bi izradila popis referentnih vrijednosti promptnog deviznog tečaja koje ispunjavaju kriterije utvrđene u stavku 1. ovog članka. Komisija po potrebi ažurira taj popis.”;

5. u Glavi III. umeće se sljedeće poglavlje:

„*POGLAVLJE 4.A*

Zakonska zamjena referentne vrijednosti

Članak 23.a

Područje primjene zakonske zamjene referentne vrijednosti

Ovo se poglavlje primjenjuje na:

(a) svaki ugovor, ili financijski instrument kako je definiran Direktivom 2014/65/EU, koji se poziva na referentnu vrijednost i koji podliježe pravu jedne od država članica; i

(b) svaki ugovor čije strane imaju poslovni nastan u Uniji, koji se poziva na referentnu vrijednost i koji podliježe pravu treće zemlje, ako to pravo ne predviđa uredno postupno ukidanje referentne vrijednosti.

Članak 23.b

Zamjena referentne vrijednosti pravom Unije

1. Ovaj članak primjenjuje se na:

(a) referentne vrijednosti koje su provedbenim aktom donesenim na temelju članka 20. stavka 1. točke (a) ili (c) određene kao ključne;

(b) referentne vrijednosti koje se temelje na doprinosu ulaznih podataka ako bi njihov prestanak ili postupno ukidanje znatno poremetilo funkcioniranje financijskih tržišta u Uniji; i

(c) referentne vrijednosti trećih zemalja ako bi njihov prestanak ili postupno ukidanje znatno poremetilo funkcioniranje financijskih tržišta u Uniji ili bi predstavljalo sistemski rizik za financijski sustav u Uniji.

2. Komisija može odrediti jednu ili više zamjena za određenu referentnu vrijednost pod uvjetom da se dogodilo nešto od sljedećeg:

(a) nadležno tijelo administratora te referentne vrijednosti dalo je javnu izjavu ili je objavilo informacije u kojima je priopćeno da ta referentna vrijednost više ne odražava temeljnu tržišnu ili gospodarsku stvarnost; u slučaju referentne vrijednosti koja je provedbenim aktom donesenim na temelju članka 20. stavka 1. točaka (a) ili (c) određena kao ključna, nadležno tijelo daje takvo priopćenje samo ako, nakon što su ovlasti utvrđene u članku 23. izvršene, referentna vrijednost i dalje ne odražava temeljnu tržišnu ili gospodarsku stvarnost;

(b) administrator te referentne vrijednosti ili osoba koja djeluje u ime tog administratora dala je javnu izjavu ili je objavila informacije ili je dana javna izjava odnosno objavljene su informacije u kojima je priopćeno da će taj administrator započeti s urednim postupnim ukidanjem te referentne vrijednosti ili će trajno ili na neodređeno vrijeme prestati pružati tu referentnu vrijednost ili određene rokove dospijeća ili određene valute za koje se ta referentna vrijednost računa, pod uvjetom da u trenutku davanja te izjave ili objave tih informacija ne postoji zamjenski administrator koji će nastaviti s pružanjem te referentne vrijednosti;

(c) nadležno tijelo administratora te referentne vrijednosti ili bilo koji subjekt ovlašten za postupak nesolventnosti ili sanaciju takvog administratora dao je javnu izjavu ili je objavio informacije u kojima je navedeno da će administrator započeti s urednim postupnim ukidanjem te referentne vrijednosti ili će trajno ili na neodređeno vrijeme prestati pružati tu referentnu vrijednost ili određene rokove dospijeća ili određene valute za koje se ta referentna vrijednost računa, pod uvjetom da u trenutku davanja te izjave ili objave tih informacija ne postoji zamjenski administrator koji će nastaviti s pružanjem te referentne vrijednosti; ili

(d) nadležno tijelo administratora te referentne vrijednosti povlači ili suspendira odobrenje u skladu s člankom 35. ili priznanje u skladu s člankom 32. stavkom 8. ili zahtijeva prestanak prihvaćanja u skladu s člankom 33. stavkom 6., pod uvjetom da u trenutku povlačenja odnosno suspenzije odnosno prestanka prihvaćanja ne postoji zamjenski administrator koji će nastaviti s pružanjem te referentne vrijednosti, a njen administrator započet će s urednim postupnim ukidanjem te referentne vrijednosti ili će trajno ili na neodređeno vrijeme prestati pružati tu referentnu vrijednost ili određene rokove dospijeća ili određene valute za koje se ta referentna vrijednost računa.

3. Za potrebe stavka 2. ovog članka zamjenom za referentnu vrijednost zamjenjuju se sva pozivanja na tu referentnu vrijednost u ugovorima i financijskim instrumentima iz članka 23.a ako ti ugovori i financijski instrumenti ne sadržavaju:

(a) odredbu o rezervnom aranžmanu; ili

(b) prikladne odredbe o rezervnom aranžmanu.

4. Za potrebe stavka 3. točke (b) odredba o rezervnom aranžmanu smatra se neprikladnom ako:

(a) ne predviđa trajnu zamjenu za referentnu vrijednost koja prestaje; ili

(b) njezina primjena zahtijeva suglasnost trećih strana koja je uskraćena; ili

(c) predviđa zamjenu za referentnu vrijednost koja više ne odražava ili znatno odstupa od temeljne tržišne ili gospodarske stvarnosti koju bi referentna vrijednost koja prestaje trebala mjeriti, a njezina bi primjena mogla imati negativan učinak na financijsku stabilnost.

5. Zamjena za referentnu vrijednost dogovorena kao ugovorna rezervna stopa više ne odražava ili znatno odstupa od temeljne tržišne ili gospodarske stvarnosti koju bi referentna vrijednost koja prestaje trebala mjeriti te bi mogla imati negativan učinak na financijsku stabilnost ako:

(a) je tako utvrdilo relevantno nacionalno tijelo na temelju horizontalne procjene određene vrste ugovornog aranžmana provedene na obrazloženi zahtjev najmanje jedne zainteresirane strane i nakon savjetovanja s relevantnim dionicima;

(b) nakon procjene u skladu s točkom (a), jedna od strana ugovora ili financijskog instrumenta uložila je prigovor na ugovorno dogovorenu odredbu o rezervnom aranžmanu najkasnije tri mjeseca prije prestanka referentne vrijednosti; i

(c) nakon prigovora iz točke (b), strane ugovora ili financijskog instrumenta nisu se dogovorile o alternativnoj zamjeni za referentnu vrijednost najkasnije jedan radni dan prije prestanka te referentne vrijednosti.

6. Za potrebe stavka 4. točke (c) relevantno nacionalno tijelo bez nepotrebnog odlaganja obavješćuje Komisiju i ESMA-u o svojoj procjeni iz stavka 5. točke (a). Ako bi procjena mogla utjecati na subjekte iz više država članica, relevantna tijela svih tih država članica zajednički provode procjenu.

7. Države članice imenuju relevantno tijelo koje je u mogućnosti provesti procjenu iz stavka 5. točke (a). Države članice do 14. kolovoza 2021. obavješćuju Komisiju i ESMA-u o imenovanju relevantnih tijela.

8. Komisija donosi provedbene akte kojima se određuju jedna ili više zamjena za određenu referentnu vrijednost u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 50. stavka 2. kad nastupi bilo koji od događaja iz stavka 2 ovog članka.

9. Provedbeni akt iz stavka 8. obuhvaća sljedeće:

(a) zamjenu ili zamjene za referentnu vrijednost;

(b) prilagodbu kamatne marže, uključujući metodu za utvrđivanje takve prilagodbe kamatne marže, koja se primjenjuje na zamjenu za referentnu vrijednost koja prestaje na datum zamjene za svako pojedino razdoblje kako bi se uzeli u obzir učinci prijelaza ili promjene s referentne vrijednosti koja se postupno ukida na njezinu zamjenu;

(c) odgovarajuće bitne izmjene u svrhu usklađenosti koje su povezane s upotrebom ili primjenom zamjene za referentnu vrijednost te koje su za to razumno potrebne; i

(d) datum od kojeg se primjenjuju zamjena ili zamjene za referentnu vrijednost.

10. Pri donošenju provedbenog akta iz stavka 8. Komisija uzima u obzir dostupne preporuke o zamjeni za referentnu vrijednost, odgovarajuće izmjene u svrhu usklađenosti i prilagodbu kamatne marže središnje banke odgovorne za valutno područje u kojem se relevantna referentna vrijednost postupno ukida ili radne skupine za alternativnu referentnu stopu koja djeluje pod pokroviteljstvom javnih tijela ili središnje banke. Prije nego što donese provedbeni akt, Komisija provodi javno savjetovanje i uzima u obzir preporuke drugih relevantnih dionika, uključujući nadležno tijelo administratora referentne vrijednosti i ESMA-u.

11. Ne dovodeći u pitanje stavak 5. točku (c) ovog članka, zamjena za referentnu vrijednost koju je odredila Komisija u skladu sa stavkom 2. ovog članka ne primjenjuje se ako su sve strane ugovora ili financijskog instrumenta iz članka 23.a ili njihova potrebna većina pristale primijeniti drugačiju zamjenu za referentnu vrijednost bilo prije ili nakon datuma primjene provedbenog akta iz stavka 8. ovog članka.

Članak 23.c

Zamjena referentne vrijednosti nacionalnim pravom

1. Nacionalno nadležno tijelo države članice u kojoj je smještena većina doprinositelja može odrediti jednu ili više zamjena za određenu referentnu vrijednost kako je navedeno u članku 20. stavku 1. točki (b) pod uvjetom da se dogodilo nešto od sljedećeg:

(a) nadležno tijelo administratora te referentne vrijednosti dalo je javnu izjavu ili je objavilo informacije u kojima je priopćeno da ta referentna vrijednost više ne odražava temeljnu tržišnu ili gospodarsku stvarnost; nadležno tijelo daje takvo priopćenje samo ako, nakon što su ovlasti utvrđene u članku 23. izvršene, referentna vrijednost i dalje ne odražava temeljnu tržišnu ili gospodarsku stvarnost;

(b) administrator te referentne vrijednosti ili osoba koja djeluje u ime tog administratora dala je javnu izjavu ili je objavila informacije ili je dana javna izjava odnosno objavljene su informacije u kojima je priopćeno da će taj administrator započeti s urednim postupnim ukidanjem te referentne vrijednosti ili će trajno ili na neodređeno vrijeme prestati pružati tu referentnu vrijednost ili određene rokove dospijeća ili određene valute za koje se ta referentna vrijednost računa, pod uvjetom da u trenutku davanja te izjave ili objave tih informacija ne postoji zamjenski administrator koji će nastaviti s pružanjem te referentne vrijednosti;

(c) nadležno tijelo administratora te referentne vrijednosti ili bilo koji subjekt ovlašten za postupak nesolventnosti ili sanaciju takvog administratora dao je javnu izjavu ili je objavio informacije u kojima je navedeno da će taj administrator započeti s urednim postupnim ukidanjem te referentne vrijednosti ili će trajno ili na neodređeno vrijeme prestati pružati tu referentnu vrijednost ili određene rokove dospijeća ili određene valute za koje se ta referentna vrijednost računa, pod uvjetom da u trenutku davanja te izjave ili objave tih informacija ne postoji zamjenski administrator koji će nastaviti s pružanjem te referentne vrijednosti; ili

(d) nadležno tijelo administratora te referentne vrijednosti povlači ili suspendira odobrenje u skladu s člankom 35., pod uvjetom da u trenutku povlačenja odnosno suspenzije ne postoji zamjenski administrator koji će nastaviti s pružanjem te referentne vrijednosti, a njen administrator započet će s urednim postupnim ukidanjem te referentne vrijednosti ili će trajno ili na neodređeno vrijeme prestati pružati tu referentnu vrijednost ili određene rokove dospijeća ili određene valute za koje se ta referentna vrijednost računa.

2. Ako država članica odredi jednu ili više zamjena za određenu referentnu vrijednost u skladu sa stavkom 1., nadležno tijelo te države članice odmah o tome obavješćuje Komisiju i ESMA-u.

3. Zamjenom za referentnu vrijednost zamjenjuju se sva pozivanja na tu referentnu vrijednost u ugovorima i financijskim instrumentima iz članka 23.a ako su ispunjena oba uvjeta navedena u nastavku:

(a) ti ugovori ili financijski instrumenti pozivaju se na referentnu vrijednost koja prestaje na dan početka primjene nacionalnog prava kojim se određuje zamjena za referentnu vrijednost; i

(b) ti ugovori ili financijski instrumenti ne sadržavaju odredbu o rezervnom aranžmanu ili sadržavaju odredbu o rezervnom aranžmanu koja ne predviđa trajnu zamjenu za referentnu vrijednost koja prestaje.

4. Zamjena za referentnu vrijednost koju je odredilo nadležno tijelo u skladu sa stavkom 1. ovog članka ne primjenjuje se ako su sve strane ugovora ili financijskog instrumenta iz članka 23.a ili njihova potrebna većina pristale primijeniti drugačiju zamjenu za referentnu vrijednost bilo prije ili nakon datuma primjene relevantne odredbe nacionalnog prava.";

6. u članku 28. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Nadzirani subjekti, osim administratora iz stavka 1., koji upotrebljavaju referentnu vrijednost, izrađuju i održavaju robusne pisane planove u kojima navode mjere koje će poduzeti u slučaju bitnih promjena ili prestanka pružanja referentne vrijednosti. Ako je izvedivo i primjenjivo, u tim se planovima određuju jedna ili nekoliko alternativnih referentnih vrijednosti na koje se može pozivati kao zamjenu za referentne vrijednosti koje se više neće pružati te se navode razlozi za prikladnost takvih alternativnih referentnih vrijednosti. Nadzirani subjekti relevantnom nadležnom tijelu na zahtjev i bez nepotrebnog odlaganja dostavljaju te planove i sve njihove ažurirane verzije te ih odražavaju u svojim ugovornim odnosima s klijentima.";

7. u članku 29. umeće se sljedeći stavak:

„1.a Nadzirani subjekt može također upotrebljavati zamjenu za referentnu vrijednost određenu u skladu s člankom 23.b ili člankom 23.c.";

8. članak 49. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeći stavak:

„2.b Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 18.a stavka 3. i članka 54. stavka 7. na neodređeno vrijeme počevši od 13. veljače 2021.";

(b) umeće se sljedeći stavak:

„3.a Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 18.a stavka 3. i članka 54. stavka 7. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.";

(c) dodaje se sljedeći stavak:

„6.a Delegirani akt donesen na temelju članka 18.a stavka 3. i članka 54. stavka 7. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.";

9. u članku 51. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Ako Komisija ne donese odluku o jednakovrijednosti iz članka 30. stavka 2. ili stavka 3. ili ako administrator nije priznat na temelju članka 32. ili ako referentna vrijednost nije prihvaćena na temelju članka 33., u Uniji je upotreba, od strane nadziranih subjekata, referentne vrijednosti treće zemlje dopuštena samo za financijske instrumente, financijske ugovore i mjerenja uspješnosti investicijskog fonda koji se već pozivaju na tu referentnu vrijednost ili koji dodaju pozivanje na takvu referentnu vrijednost prije 31. prosinca 2023.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na referentne vrijednosti koje pružaju administratori koji se tijekom prijelaznog razdoblja premjeste iz Unije u treću zemlju. Nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u u skladu s člankom 35. ESMA sastavlja popis referentnih vrijednosti trećih zemalja na koje se prvi podstavak ne primjenjuje.";

10. u članku 54. stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Komisija do 15. lipnja 2023. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o području primjene ove Uredbe, posebno u pogledu nastavka upotrebe, od strane nadziranih subjekata, referentnih vrijednosti trećih zemalja i o mogućim nedostacima postojećeg okvira. To izvješće osobito sadrži procjenu o tome postoji li potreba za izmjenom ove Uredbe kako bi se njezino područje primjene suzilo samo na određene vrste referentnih vrijednosti ili na pružanje referentnih vrijednosti koje su u širokoj upotrebi u Uniji te mu, prema potrebi, prilaže zakonodavni prijedlog.

7. Komisija je ovlaštena donijeti delegirani akt u skladu s člankom 49. do 15. lipnja 2023. kako bi se prijelazno razdoblje iz članka 51. stavka 5. produljilo najkasnije do 31. prosinca 2025. ako se u izvješću iz stavka 6. ovog članka pokaže da bi, u protivnom, nastavak upotrebe određenih referentnih vrijednosti trećih zemalja u Uniji od strane nadziranih subjekata bio znatno narušen ili da bi to predstavljalo prijetnju financijskoj stabilnosti.”.

Članak 2.

Izmjena Uredbe (EU) br. 648/2012

Članak 13.a Uredbe (EU) br. 648/2012 zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 13.a*

Izmjene postojećih ugovora za potrebe provedbe reformi referentnih vrijednosti

1. Druge ugovorne strane mogu nastaviti primjenjivati postupke za upravljanje rizicima iz članka 11. stavka 3. kojima raspolažu 13. veljače 2021. u odnosu na ugovore o OTC izvedenicama čije poravnanje ne obavlja središnja druga ugovorna strana, a koji su sklopljeni ili obnovljeni prije datuma na koji obveza uspostave postupaka upravljanja rizicima na temelju članka 11. stavka 3. počinje proizvoditi učinke, ako se nakon 13. veljače 2021. ti ugovori naknadno izmjenjuju ili obnavljaju samo za potrebe zamjene referentne vrijednosti ili za potrebe uvođenja odredbe o rezervnom aranžmanu u odnosu na bilo koju referentnu vrijednost na koju se poziva u tom ugovoru.

2. Ugovori koji su sklopljeni ili obnovljeni prije datuma na koji obveza poravnanja počinje proizvoditi učinke na temelju članka 4. i koji se nakon 13. veljače 2021. naknadno izmjenjuju ili obnavljaju samo za potrebe zamjene referentne vrijednosti ili za potrebe uvođenja odredbe o rezervnom aranžmanu u odnosu na bilo koju referentnu vrijednost na koju se poziva u tom ugovoru zbog toga ne podliježu obvezi poravnanja iz članka 4.

3. Stavci 1. i 2. primjenjuju se samo na ugovore o OTC izvedenicama čija izmjena ili obnova:

(a) je potrebna u svrhu zamjene referentne vrijednosti u kontekstu reformi referentnih vrijednosti;

(b) ne mijenja ekonomski sadržaj ili čimbenik rizika koji predstavlja pozivanje na referentnu vrijednost u takvom ugovoru; i

(c) ne obuhvaća druge izmjene bilo koje pravne odredbe tog ugovora koja se ne odnosi na referentnu vrijednost na koju se poziva i tako potencijalno izmjenjuje ugovor na način koji bi u stvarnosti zahtijevao da ga se smatra novim ugovorom.”.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. veljače 2021.

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednik	*Predsjednica*
D. M. SASSOLI	A. P. ZACARIAS